

УРОК № 2

Суцвіття, їх різноманітність і біологічне значення

Мета уроку:

- **навчальна:** ознайомити учнів з особливостями утворення суцвіть та їхньою різноманітністю; розкрити біологічне значення суцвіть у природі; закріпити знання про квітку.
- **розвивальна:** розвивати вміння порівнювати біологічні об'єкти та робити відповідні висновки; розвивати пам'ять, увагу, емоції, вміння спостерігати та виявляти особливості.
- **виховна:** виховувати бережливе ставлення до навколишнього середовища та рослин рідного краю.

Ключові поняття: суцвіття, прості суцвіття, складні суцвіття.

*Природа - вічний зразок мистецтва.
Віссаріон Белінський*

Протягом усього періоду навчання у 6 класі ми поступово просуваємось шляхом пізнання царства Рослини та зараз пропонуємо Вам згадати минулий матеріал, відповідаючи на такі питання:

1. Яка головна ознака покритонасінних (квіткових) рослин?
2. Що таке квітка?
3. З яких частин складається квітка?
4. Яке значення у квітці відіграє оцвітина, та які частини квітки її утворюють?
5. Яка будова маточки та тичинки?
6. Чому маточка та тичинки є головними частинами квітки?
7. Назвіть рослини, які мають одностатеві квітки?
8. Назвіть рослини, які мають двостатеві квітки?

Зібрані у суцвіття квітки — це пристосування рослин для поліпшення запилення. Наприклад, зібрані разом дрібні квітки (у калини, редьки, горобині) добре помітні для комах - запилювачів. А у вітрозапильних рослин дрібні квітки, зібрані у суцвіття, краще вловлюють пилок з повітря (наприклад, у верби, тополі, кукурудзи). У суцвітті утворюється більша кількість плодів, ніж в окремих квітках. Це сприяє зростанню чисельності виду та його поширенню. Роздивіться зображення квітів тюльпана і бузку, троянди і конвалії.

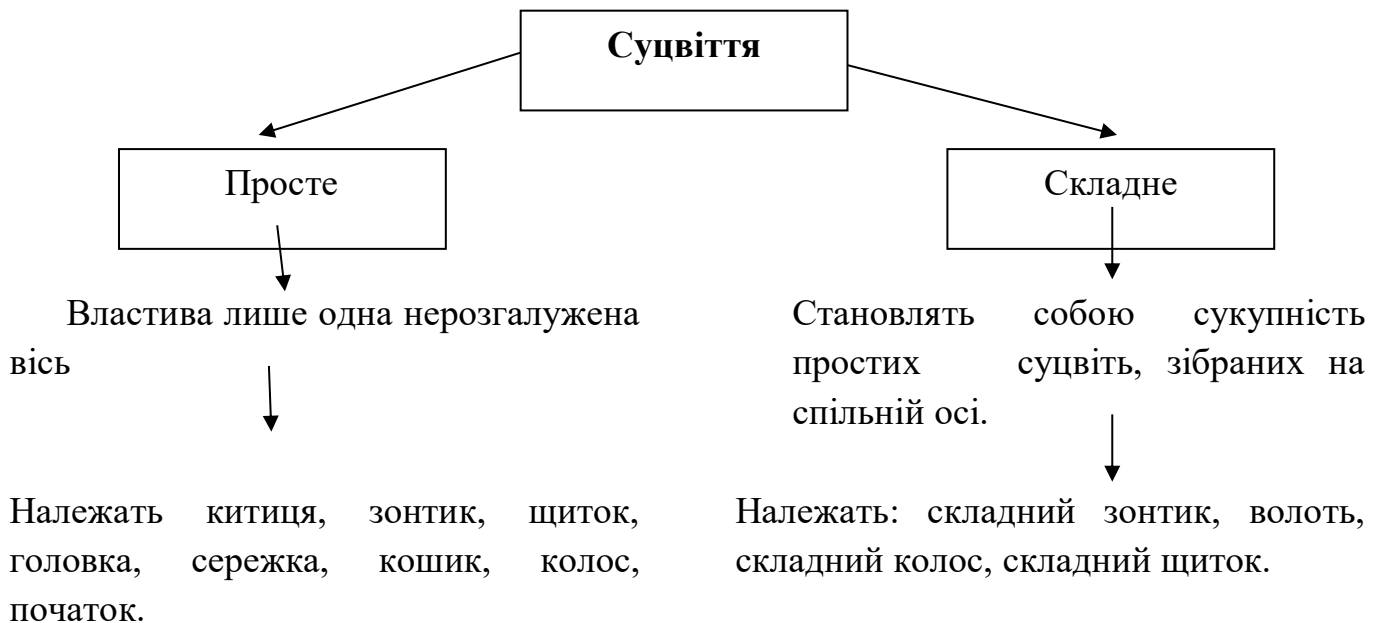

Подивіться уважно на ці рослини і поміркуйте, чим вони відрізняються одна від одної. Чи замислювались Ви колись над тим, чому у одних рослин розквітають по одній квітці, а в інших група квіток? Сьогодні на уроці ми спробуємо дати відповіді на ці запитання.

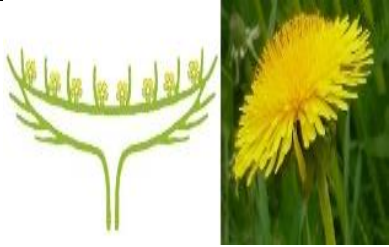
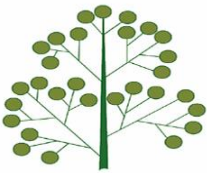
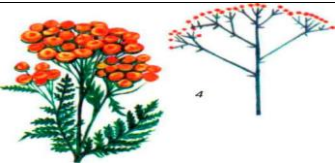
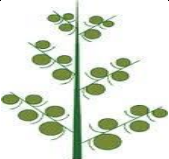
Вивчення нового матеріалу

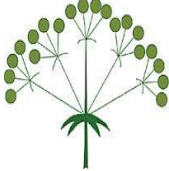
Суцвіття — це сукупність квіток однієї рослини, розміщених певним чином близько одна біля одної на пагоні. Суцвіття утворюють здебільшого рослини, що мають дрібні квітки. Розрізняють прості й складні суцвіття. **Простими** називають суцвіття, у яких на нерозгалуженій осі в пазухах приквітників розміщені поодинокі квітки. **Складні суцвіття** утворюються з кількох простих за рахунок галуження головної осі.

За характером галуження головної осі й розміщення квіток:

Тип суцвіття	Схема суцвіття	Опис	Рослини
Прості суцвіття			
Китиця		Від довгої головної осі відходять квітоніжки приблизно однакової довжини.	Люпин, конвалія, черемха, капуста
Простий колос		На одній головній осі розташовані сидячі квітки	Вербена, подорожник, осока
Щиток		Схоже на китицю, але верхівки квіток розташовані на одному рівні	Груша, яблуня, калина

<i>Початок</i>		Головна вісь потовщена і видовжена, квітки сидячі	Аїр, кукурудза
<i>Кошик</i>		Головна вісь сплюснена, блюдце подібна. Квітки сидячі	Волошка, соняшник, кульбаба, ромашка, айстра, календула
<i>Простий зонтик</i>		Квітки з майже однаковими квітконіжками відходять ніби з одного місця	Первоцвіт, вишня, цибуля, примула
<i>Головка</i>		Головна вісь потовщена, булаво подібна. Квітки сидячі або з дуже короткими квітконіжками	Конюшина
<i>Сережка</i>		Довга повисла вісь і квітки з короткими квітконіжками	Тополя
Складні суцвіття			
<i>Волоть</i>		Головна вісь розгалужена. На головній осі та бічних осях є верхівкові квітки	Бузина, виноград, бузок, валеріана
<i>Складний щиток</i>		Головна вісь є щитком, бічні — кошики або теж щитки;	Горобина, калина
<i>Складний колос</i>		На головній осі розташовані невеликі колоски	Пшениця, жито, пирій

<i>Складний зонтик</i>		Від укороченої головної осі розташовані прості зонтики	Морква, кріп, петрушка
-----------------------------------	---	---	-----------------------------------